

# รู้เท่า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

**ถาม :** เรื่อง “พระพาหิยะ”

เรียนถามหลวงพ่อกับ พระพาหิยะรู้สึกแต่ว่ารู้ เห็นสักแต่ว่าเห็น คือการลืมตาแล้วมีตัวรู้และตัวคิด แต่ดับไปเร็วเพราะไม่มีอุปาทาน เวลาหลับตามีตัวรู้ แต่ไม่มีตัวคิด

**ตอบ :** อันนี้คือคนเขียนมันงง คนเขียนงงมากนะ แต่พยายามจะทำความเข้าใจว่าตัวเองรู้ธรรมะ แล้วก็เขียนถามมา ฉะนั้น คนที่เขียนถามมา พอเห็นลายเซ็นมันจำได้ไง คือถามมาบ่อย พวกนี้ก็แบบว่ารู้ทางกันนะ คนถามก็รู้ทางคนตอบ คนตอบก็รู้ทางคนถาม มันรู้ทางกัน

ฉะนั้น เวลาถามมาว่า “หลวงพ่อกับ พระพาหิยะรู้สึกแต่ว่ารู้ เห็นสักแต่ว่าเห็น คือลืมตาและมีตัวรู้และตัวคิด แต่ดับไปเร็วเพราะไม่มีอุปาทาน เวลาหลับตามีตัวรู้ แต่ไม่มีตัวคิด” นี่เป็นความเข้าใจของเราเองไง

พระพาหิยะนะ เวลาู้สักแต่ว่ารู้ พาหิยะเป็นผู้ที่มีวาสนามาก มีวาสนาเพราะเวลาพระพาหิยะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ ู้สักแต่ว่ารู้ แล้วพอพาหิยะฟังเทศน์ธรรมบทนี้ พระพาหิยะเป็นพระอรหันต์ พอเป็นพระอรหันต์แล้วจะขอบวช องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เธอจะบวชได้อย่างไร ไม่มีบริวาร” ไปหาบริวารอยู่ แล้วควายแม่โคอ่อนชีวิตตายไป

พอชีวิตตาย เขาไปถามพระพุทธรเจ้า มันจะเข้าตรงนี้ไง เขาถามพระพุทธรเจ้าว่าทำไมเป็นแบบนี้ล่ะ เวลาฟังเทศน์พระพุทธรเจ้าที่เดียวเป็นพระอรหันต์ แต่ทำไมไปให้ควายชีวิตตาย พระอรหันต์ไปให้ควายชีวิตตายได้อย่างไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงพูดถึงอดีตชาติของเข่าให้ฟังไ้ว่า พระพาหิยะเขาสร้างบุญกุศลมาเยอะมาก เยอะมาก แล้วชาติที่จะมาเกิดเป็นพาหิยะ เป็นพระในสมัยก่อนหน้านั้น ชวนกันขึ้นไปบนภูเขาดัด ทำพะองขึ้นไป แล้วถีบพะองทิ้งเลย แล้วบอกว่า ถ้าใครภาวนาสำเร็จให้เหาะลงมา ถ้าใครภาวนาไม่เป็น ให้ตายบนนั้น

มีเหาะลงมา ๒ หรือ ๓ องค์จำไม่ได้ เป็นพระอรหันต์หรือพระอนาคามี ลงมาจากภูเขาดัดนั้นได้ แต่พระพาหิยะกับพระอีกองค์หนึ่งตายบนนั้น คือบำเพ็ญเพียรจนตาย สละชีวิตมา

ที่นี้พอสละชีวิตมา ด้วยบุญกุศลอันนั้น พอเกิดมาเป็นพระพาหิยะเป็นพ่อค้าไปทางเรือ แล้วเรือโดนพายุพัดเรือแตก พอเรือแตกก็ขึ้นมาชายฝั่ง ที่นี้พอขึ้นมาอยู่นอยู่ในทะเลหลายวัน ขึ้นมาก็ห่มด้วยใบไม้ พอขึ้นมาชาวบ้านเขาเห็นมาจากทะเล อู้ฮู! เขาศรัทธา เขากราบ เขาไหว้ ตัวเองก็หลงว่าเป็นพระอรหันต์เพราะลากลับการะมันเยอะ

ฉะนั้น พระที่เคยภาวนาด้วยกันไปเกิดบนพรหม มายับยั้งกลางอากาศเลย “ท่านไม่ใช่พระอรหันต์ ท่านไม่ใช่พระอรหันต์ บัดนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดแล้ว ให้ไปฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” ถึงได้ไปฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไ้

พอไปหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบิณฑบาตอยู่ ก็จะไปขอฟังเทศน์ พอไปขอฟังเทศน์ บอก “นี่บิณฑบาตอยู่”

พระพาหิยะเป็นคนพูดเองว่า “ชีวิตมันสั้นนัก ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมเถิด”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เลยแสดงธรรม พอแสดงธรรมปั๊บ ด้วยปัญญาของพระพาหิยะแทงทะลุในธรรมะนั้นจึงสำเร็จเป็นพระอรหันต์ พอสำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ขอบวชไ้ พอขอบวชขึ้นมา “เธอไม่มีบริวาร” ก็ไปหาบริวารอยู่ อันนี้ก็เป็นกรรมอีกละ นี่เวลากรรมเป็นอจินไตย พอกรรมเป็นอจินไตย แต่สิ่งที่ว่า นี้พูดถึงว่าผู้ที่มีปัญญาฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เดียวแล้วเป็นพระอรหันต์

ฉะนั้น เวลาที่เขาจะฟังแล้วเป็นพระอรหันต์ได้เพราะเขามีพื้นฐานของเขา เขาสร้างบุญกุศลของเขา พันธุกรรมของเขาพร้อมมาเลยละ ก็เขาสละชีวิต เขาภาวนาตายมา เขาภาวนาของเขาามาเต็มที ฉะนั้น เวลาภาวนาเต็มที พอพูดสิ่งใด พื้นฐานเขามีเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงสิ่งใดไปเขาจะรู้ได้ พอเขาจะรู้ได้เพราะพื้นฐานของเขา

ทีนี้เวลาย้อนกลับมาที่คนถามแล้ว เออ! คนถาม คำถามมันตลก จริงๆ นะ มันตลกมาก ตลกสำหรับคนที่ภาวนาเป็นนะ แต่ถ้าคนภาวนาไม่เป็นก็ “อืม! ก็เขาถามถูก หลวงพ่อตลกอะไรเขาละ”

มันตลกตรงที่ว่า “รู้สึกแต่ว่ารู้ เห็นสักแต่ว่าเห็น คือ”

“คือ” ตรงนี้มันตลก “คือถ้าลืมตาแล้วมีตัวรู้ ตัวคิด มันดับไปเร็วและไม่มีอุปาทาน แต่ถ้าเวลาหลับตามันมีตัวรู้ ไม่มีตัวคิด”

ลืมตากับหลับตามันคนละเรื่องเลยเนาะ มันตลกตรงนี้ไง ตรงถ้าลืมตา รู้สักแต่ว่ารู้นั้นก็เป็นอีกอารมณ์หนึ่ง แต่ถ้าหลับตาแล้วมันก็เป็นอีกอารมณ์หนึ่ง เห็นไหม มันไม่เกี่ยวกับลืมตากับหลับตา

แต่ถ้ามันรู้ มันรู้จากจักขุญาณ รู้จากภายใน โอโฮ! เติงจงกรมอยู่ เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติ บรรลุธรรมขณะเดินจงกรม เดินจงกรมลืมตาใช่ไหม เดินจงกรมผู้ที่เดินจงกรมอยู่ เวลาปัญญามันหมุ่นแล้วมันเดินไม่ได้ มันต้องยืนรำพึงแล้ว

เวลาเดินจงกรม ปัญญามันจะไปเรื่อย ปัญญาจะไปเรื่อย แต่ถ้ามันเต็มที เวลาถ้าเราถึงทำสมาธิ เรากำหนดอานาปานสติหรือกำหนดพุทโธ เดินจงกรมไปๆ มันละเอียดเข้ามาๆ ละเอียดเข้ามาจนต้องยืน ครูบาอาจารย์ของเราท่านไปยืนรำพึงธรรมบนหัวทางจงกรม กลางทางจงกรม แล้วเวลายืนรำพึงธรรมแล้ว ถ้าธรรมมันละเอียดขึ้นไป ยืนนี้มันจะล้มนะ ต้องนั่งลง นั่งลงที่ทางเดินจงกรมนั่นเลย นี่เวลามันเป็นจริง มันเป็นจริงจากภายใน แต่เวลามันพิจารณาไป มันพิจารณาลืมตานี้แหละ

ทีนี้มันเป็นที่หัวใจ มันเป็นที่จักขุญาณ มันเป็นที่ฐิติจิต □าณ อุกฺปาทิ  
ปญ□า อุกฺปาทิ วิชฺชา อุกฺปาทิ อาโลโก อุกฺปาทิ เวลาปัญญามันกระจำงแจ่ง

ปัญญาญาณมันเกิด มันเกิดอย่างไร นี่ไง ภาวนามยปัญญาไง ถ้าคนภาวาเป็นมันจะ  
เข้าใจอย่างนี้ได้เลย

แต่ถ้าคนภาวาไม่เป็น เออ! ถ้ามันรู้สึกแต่ว่ารู้ ถ้าลืมนามันก็รู้เท่า ถ้า  
หลับตามันกึ่งๆ นี่มันตลกไง มันตลก คำว่า “ตลก” ที่นี้พูดไปอย่างนี้บ๊ีบ เวลาครูบา  
อาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมนะ ท่านต้องวางขริ่มๆ ทำให้ดูจริงจัง เวลาตอบปัญหามันจะได้  
ฟังแล้วมันดูน่าเชื่อถือ ฉะนั้น ต้องบอกว่าไม่ตลก ทำนิ่งๆ แล้วก็ตอบปัญหา

แต่ถ้าในความจริงในใจ ธรรมที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม  
แล้ว “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ” เพราะมันลึกลับมหัศจรรย์แต่ละชั้นแต่ละ  
ตอน ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อปัปนาสมาธิ ฐานของสมาธิถ้าเป็นอปัปนาแล้ว ได้พัก  
ได้ผ่อนแล้ว มันวิปัสสนาไม่ได้ มันต้องคลายมาที่อุปจาระ

แต่ถ้าเวลามันรู้มันเห็นขึ้นไป ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม  
ตามความเป็นจริง นี่สติปัญญาฐาน ๔ เพราะมีจิตตามความเป็นจริง จิตจริงรู้จริงตามความ  
เป็นจริง

จิตปลอม จิตปลอมเพราะมันมีอวิชชา มีความไม่รู้นี้ครอบงำ มีอวิชชา  
ครอบงำมันก็หลงไหลไปของมัน หลงไหลก็จินตนาการสร้างภาพไปตามหัวใจนั้น เวลา  
ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติมา ทุกดวงใจจะผ่านเหตุการณ์อย่างนี้มา เพราะทุกดวงใจมัน  
เป็นปุถุชน ปุถุชน กัลยาณปุถุชน

ปุถุชนคนหนา กัลยาณปุถุชนคือคนที่มีสติมีปัญญารักษาหัวใจมันคงได้ กัล  
ยาณปุถุชน จากกัลยาณปุถุชน เพราะจิตใจรักษาใจด้วยสติด้วยปัญญา มันมีโอกาสของ  
มัน มันยกขึ้นสู่โสดาปัตติมรรค จากโสดาปัตติมรรคถ้าจับพลัดจับผลูขึ้นมามันก็คลาย มัน  
ก็เสื่อมลงมา มันก็เป็นกัลยาณปุถุชนหรือปุถุชน

แต่ถ้าโสดาปัตติมรรคมีความรักษา มีการดูแล พิจารณาของมันละเอียดอ่อน  
เข้าไป พอจิตมันพิจารณาของมันบ่อยครั้งเข้าจนมรรคสามัคคี มรรคสามัคคีคือมรรค  
ญาณ มรรคญาณคือปัญญาภาวามยปัญญา เวลามันสมุจเฉทปหานขึ้นมามันก็เป็น  
โสดาปัตติผล

บุคคล ๔ คู่ คู่ที่ ๑ พอคู่ที่ ๑ เข้าไปแล้ว ถ้าดำเนินการต่อไป ดำเนินการสูงขึ้น  
ไปมันก็เป็นสภิกขาคามีมรรค ถ้าพิจารณาต่อเนื่องซ้ำไปด้วยความเป็นจริง จิตจริง  
สมาธิมันจะจริง สมาธิจริงคือเกิดปัญญาที่แท้จริง ปัญญาที่แท้จริง ถ้าพิจารณาจน  
ต่อเนื่องขึ้นไปมันก็เป็นสภิกขาคามีผล สภิกขาคามีผล บุคคลคู่ที่ ๒ แล้วเริ่มต้นต่อไปทำ  
ความสงบระงับเข้าไป ถ้าสมาธิเป็นมหาสติ มหาปัญญา มันไปเห็นกาย เห็นเวทนา  
เห็นจิตตามความจริง มันก็จะเป็นอนาคามีมรรค ถ้าอนาคามีมรรคพิจารณาซ้ำๆ  
พิจารณาด้วยความชำนาญของมันจะเป็นอนาคามีผล ถ้าอนาคามีผลนี้บุคคลคู่ที่ ๓  
แล้วยกขึ้นไปถ้าเป็นอรหัตตมรรค อรหัตตผล บุคคลคู่ที่ ๔ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑

ระหว่างความลึกลับมหัศจรรย์ของจิตที่มันก้าวเดินแต่ละขั้นแต่ละตอนขึ้นไป  
ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วท่านรู้เห็นตามความเป็นจริง ท่านสังเวชใน  
ที่นี้พอสังเวชขึ้นมา เหมือนกับนักกีฬา นักกีฬาที่เขาเป็นนักกีฬาอาชีพที่มีชื่อเสียง  
มาก แล้วพวกเราเป็นเด็กฝึกหัดใหม่ นักกีฬาอาชีพที่เขามีความชำนาญ เขาเห็นเด็ก  
ฝึกหัดใหม่ เขาเห็นแล้วมันน่าสังเวชไหม

มันน่าสังเวช สังเวชเพราะอะไร มันล้มลุกคลุกคลาน มันทำอะไรก็ๆ กังๆ ทำ  
อะไรไม่ประสบความสำเร็จ จะเดินจะเห็นไปมันไม่เข้าเลย ไม่เข้าทางเทคนิคในการ  
เล่นกีฬานั้นเลย เห็นแล้วมันอย่างนั้น แต่นั่นมันก็เป็นธรรมดา เพราะนักกีฬาที่จะ  
เป็นนักกีฬาอาชีพเขาก็ฝึกหัดอย่างนั้นมาเหมือนกัน ก็ฝึกหัดมาอย่างนั้น

ครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดมาแล้วท่านรู้ท่านเห็นขึ้นมาท่านจะสังเวช สังเวช แต่  
มันก็ต้องดูแลขึ้นไป พยายามทำให้ขริ่มๆ ไว้ อย่าให้ผู้ฝึกหัดใหม่มันอาย เพราะผู้  
ฝึกหัดใหม่มันก็ๆ กังๆ ครูบาอาจารย์บอกแล้วมันก็จะไม่ภาวนาต่อไป ภาวนาไปแล้ว  
มันก็ต้องวางท่าขริ่ม ขริ่มนะ ไซ้ๆๆ ให้พัฒนาขึ้นมา พอพัฒนาขึ้นมา ก็บอก “หลวงพ่  
ว่าไซ้ ทำไมมันไม่ไซ้ละ”

ที่ไซ้ มันก็เหมือนกับอุปมาอุปมัย ไซ้ ก็บอกให้กำลังใจใจ ไซ้ ก็เพราะยุยง  
ส่งเสริมใจ

หลวงตาทำนพูดนะ ขึ้นไปหาหลวงปู่มัน พิจารณาเวทนาจนสว่าง ขึ้นไปหาหลวงปู่มัน พอหลวงปู่มันฟังเสร็จแล้วนะ “เออ! มันต้องอย่างนี้สิ จิตนี้ไม่ตาย ๕ อตภาพเว้ย มันก็ตายหนเดียวเท่านั้นนะ สู้มัน”

ท่านลงมาท่านบอกว่าอย่างไรรู้ใหม่ ท่านบอกว่าเหมือนหมาหนะ หมามันดีใจ มันคึกของมัน มันจะเห่ามันจะหอน

นี่ไง ครูบาอาจารย์ท่านเป็นนะ ท่านยุท่านยง ท่านสั่งท่านเสริม ท่านพยายามจะให้เรามีกำลังใจไง ให้เรามีกำลังใจ ให้เรามั่นคง ให้เราเวลาทำไปแล้วให้สมความเป็นจริง ถ้าสมความเป็นจริงแล้ว ถ้าเป็นจริงขึ้นมาแล้ว เวลาพูดออกมาแล้วมันเป็นคำเดียวกันเลย ไม่มีความแตกต่างเลย แต่ขณะที่เรายังไม่เข้าใจมันก็เป็นอย่างนี้

รู้สึกแต่ว่ารู้ คำว่า “รู้สึกแต่ว่ารู้” สักแต่ว่า สักแต่ว่านี่อัปนาสมาธิมันก็สักแต่ว่า ไร้อันที่รู้ๆ ไร้อันที่สมาธิทั้งนั้นนะ รู้สึกแต่ว่ารู้ เห็นสักแต่ว่าเห็น

“โมฆราช เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง”

เราก็มองเป็นความว่าง เป็นความว่าง เราก็มองหมดแล้ว แต่คนไม่เป็นจะไม่รู้เลยว่าเธอจงมองโลกนี้เป็นความว่างคือเราปล่อยวางทั้งหมด แต่เธอจงกลับมาถอนอัตตานุทิฏฐิ ไร้อันที่ไปรู้เขา ถ้าเอ็งรู้ว่าว่างแล้วก็ว่าง ดูลิ แร่ธาตุมันไม่เคยเบียดเบียนใครเลย แล้วตัวแร่ธาตุมันเป็นอะไร

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราปล่อยวางหมดเลย ธาตุรู้มันก็เป็นธาตุเฉยๆ ธาตุรู้เป็นธาตุเฉยๆ แล้วธาตุรู้ เอาอะไรเข้าไปแยกแยะมัน แล้วธาตุรู้ เอาอะไรไปจับมัน สิ่งที่จะไปจับธาตุรู้ นี่ไง ตัวธาตุรู้มันเป็นความมหัศจรรย์มาก ถ้าคนภาวนานะ มันจะเป็นความมหัศจรรย์ นี่รู้สึกแต่ว่ารู้ ไร้อันที่มันมีรูปมิภาวะ คนที่มันเป็นมันก็เข้าใจได้

แต่ไอ้พวกเรา รู้สึกแต่ว่ารู้ รู้สึกแต่ว่ารู้ พอรู้สึกแต่ว่ารู้ เรารีบๆ ภาวนา เตียวจะรีบไปรายงานอาจารย์ว่ารู้สึกแต่ว่ารู้เป็นอย่างนี้ เตียวกลัวไม่รู้ว่าจะรู้สึกแต่ว่ารู้ เราจะจำอารมณ์รู้สึกแต่ว่ารู้ไม่ได้ รู้สึกแต่ว่ารู้มันเป็นอย่างนี้นะ มันรู้ๆ อ้อ! แล้วลืมตา แล้วก็จำไว้นะ จำ...นี่มันยึดนะ

รู้เท่ารู้ทัน ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมนะ ท่านรู้แล้ววาง ท่านรู้แล้วไม่มี อารมณ์ใด รู้แล้วไม่กระตุ้น ไม่กระตุ้นให้เรา อย่างเรานะ หลวงตาท่านพูดบ่อย ท่านบอกท่านเปรียบเหมือนพระอรหันต์ เวลาพระอรหันต์นะ เข้าใจ เห็นรากไม้เข้าใจว่างู โดดหนีเลยนะ เพราะสัญชาตญาณมันเป็นแบบนี้ แต่มันไม่มีเลือดสูบฉีด มันไม่ ตกใจใจ

แต่พวกเรานะ พอไปเจอนึกว่างู พอมันตกใจนะ โห้! มันหวั่นไหวไปหมดเลย มันต่างกันตรงนี้ไง นี่มันไม่สักรู้แต่ว่า เพราะเรากลัว กลัวจนมือไม้สั่น กลัวจนแบบว่า เลือดมันสูบฉีดไปเต็มทีเลย แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติแล้วนะ ท่านเห็น สัญชาตญาณมันก็ป้องกันตัว แต่ เออ! รู้ก็สักรู้แต่ว่ารู้ รู้ก็สักรู้แต่ว่ารู้ ไม่เห็นเป็นอะไรเลย งูก็อยู่ส่วนงู เราก็คืออยู่ส่วนเรา

แต่พอเรา งู โอ้อโฮ! งู งูนะ งู อย่างนี้ไม่สักรู้แต่ว่ารู้ เห็นไหม สักรู้แต่ว่ารู้ มัน ต่างกันตรงนี้ รู้สักรู้แต่ว่ารู้ ที่นี้กรณีอย่างนี้เอาตรงนี้เป็นบรรทัดฐานใหม่ มันก็อยู่ที่คน ถ้ารู้สักรู้แต่ว่ารู้ อย่างนี้ไอ้พวกมายากลมันเป่าเอางูขึ้นมาเล่นเลย อย่างนี้มันสักรู้แต่ว่ารู้ มันไม่กลัวเลย เวลาเขาเล่นมายากล เขาฝึกมา เขาเอาปากเขาไปจอกับปากงู เขาไม่ กลัวเลย สักรู้แต่ว่ารู้ใหม่ ไม่สักรู้ เพราะเขาระวังตัวของเขา เขาฝึกมาด้วยความชำนาญของเขา ไม่ใช่สักรู้แต่ว่ารู้ ไม่ใช่ว่าเขาไม่กลัวนะ เขากลัว แล้วหมองูตายเพราะงู นักมายากล ตายเพราะงูมาเยอะ นี่ไง ไม่สักรู้แต่ว่ารู้ แต่เราดูพฤติกรรมนี้บอกว่าเอาเป็นบรรทัด ฐานได้ไหม มันก็อยู่ที่จริตนิสัย อยู่ที่ความละเอียดรอบคอบ

ฉะนั้น รู้สักรู้แต่ว่ารู้มันลึกซึ้งมากนะ ฉะนั้น เพียงแต่ว่าเราจะเอาอารมณ์ดิบๆ เอาความรู้สึกของเราเป็นตัวตั้ง แล้วพอเราขาดสติ เรามีอะไรกระทบ เราก็คือมีความโกรธ ความโลภ ความหลงด้วยความรุนแรง เรารู้ว่าอันนี้เป็นกิเลส

แต่พอเรามีสติปัญญา เราควบคุมสติ เราควบคุมจิตของเรา จิตของเรามันก็ ปล่องวางมา พอรู้สิ่งใดเราก็คือไม่รับรู้มัน บอกว่า เออ! นี่สักรู้แต่ว่ารู้ อย่างนี้เป็นรู้สักรู้แต่ว่ารู้ เพราะเราไม่มีอารมณ์กับมัน เรารู้เราก็คือวางได้ เพราะอะไร เพราะเรามีสติปัญญา

อย่างนี้แกก็เลสหรือยัง ยัง ยังเลย จริงๆ นะ ยังเลย ยังเพราะอะไร ยังเพราะเรามีสติปัญญาแบบโลกียะไง เรามีสติปัญญาแบบสามัญสำนึกไง

แต่ถ้าเราทำสมาธิขึ้นมาจากจิตมันเป็นสมาธิเข้ามา จิตจริงใจ สมาธิคือว่า ปุถุชน กัลยาณปุถุชน ปุถุชนคือคนหนา คือว่าเราควบคุมไม่ได้ อารมณ์กระทบก็ไปกับเขาๆ แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เรากำหนดพุทธโรแล้ว สติ มันมีสมาธิแล้ว อะไรกระทบมันก็นูน อยู่ไกลๆ กระทบนูน อู๋! อยู่นูน ไม่เข้ามาเลย จิตเป็นสมาธิ จิตมันจริง เห็นไหม จิตมันจริงคือมันปล่อย

รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร บ่วงของมารคือมันล่อ เสียงมาล่อ รูปมาล่อ ทุกอย่างมาล่อหมดเลย ล่อให้เราไปกับมัน รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร มันล่อมันลวง ไม่ไปกับมัน เป็นพวงดอกไม้ที่มันเยินมันยอ มีใครมายกย่อง โอ๊ย! ไปเลย ใครมาชมหน่อยเดียว โอ๊ย! เก่ง โอ๊ย! ดี ไปเลย นี่พวงดอกไม้ของมาร แล้วจะพิจารณาอะไรล่ะ ห้วนไหวไปอย่างนี้ ลมปากฟูเดียว กลิ้งไปแล้ว แล้วไปภาวนาอะไร แค่มปากของคนมึงยังทนไม่ได้เลย มันเหมือนกับใบไม้เลย เวลาลมพัดมานี่ปลิวไปหมดเลย แล้วก็วิ่งเก็บกันใหญ่เลย จำละหวั่นไปเลย แล้วบอกว่ารู้สึกแต่ว่ารู้ วิ่งเก็บอยู่นั้นนะ สักแต่ว่ารู้

นี่ไง แต่ถ้าเรากำหนดของเรา เรามีสติมีปัญญา มันสงบเข้ามา สงบเข้ามา ถ้าสงบเข้ามานะ เวลามันเห็นเองใจ จิตเห็นอาการของจิต คำนี้สำคัญมาก “**จิตเห็นอาการของจิต**” จิตเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เดี่ยวจะว่าสักแต่ว่ารู้หรือไม่สักแต่ว่ารู้

กรณีนี้เราพูดบ่อยมาก เรื่องน้ำใสแล้วเห็นตัวปลา เพราะมันสังเวช เราไปเจอพระมาก เราไปเจอพระในวงการของเราบอกว่า จิตสงบ นั่งตลอดรุ่งก็มีนะ บางองค์นั่งสว่างๆ เลย แล้วไม่ใช่ปัญญา เราเคยไปคุยด้วยนะ “อู๋! มันจะได้อย่างไรล่ะ มันก็ต้องรอให้ผลไม่มันออกเอง น้ำใสแล้วจะเห็นตัวปลา ปลามันจะมาเอง”



เราฟังมาเยอะ เพราะกรณีเช่นนี้เป็นกรณีตื้นๆ กรณีนี้เป็นผิวเผินมากเลย แต่ทำไมนักปฏิบัติไม่เข้าใจเรื่องอย่างนี้ ไม่เข้าใจเรื่องอย่างนี้เพราะใจเขาไม่เคยเห็นจริง เพราะใจเขาไม่เห็นจริง เขาอ่านธรรมะ ศึกษาธรรมของพระพุทธเจ้ามาอ้างอิง มาเป็นโจทก์ แล้วตัวเองจะอธิบายโจทก์นั้น ดีโจทก์นั้นมหาศาลเลย เป็นคั่งเป็นแควนะ อธิบายธรรมะเป็นคั่งเป็นแควเลย แต่ไม่มีข้อเท็จจริง ไม่มีเนื้อหาสาระเลย

แต่ถ้ามันมีเนื้อหาสาระนะ ถ้าจิตสงบเข้ามา ทำไมมันถึงสงบ แล้วพอสงบเข้ามาแล้ว จิตเห็นอาการของจิตมันจะตื่นเด่นมาก เพราะอะไร มันตื่นเด่นมาก นี่ปากชอย ปากชอยยกขึ้นวิปัสสนา ปากชอยที่จะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง แล้วพิจารณาไปมันปล่อยวางๆๆ นี่ตัดทั้งคปทาน นี่โสดาปัตติมรรค กัลยาณบุรุษก็คือคนควบคุมจิตใจไว้ได้ โสดาปัตติมรรคคือต้องจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นี่โสดาปัตติมรรค

ถ้าจิตสงบเข้ามาแล้วเห็นกาย เห็นกายเป็นสมณะ นั่นไม่ใช่โสดาปัตติมรรค ไม่เป็นโสดาปัตติมรรคเพราะอะไร เพราะมันไม่เข้าสู่มรรค ไม่เข้าสู่มรรคเพราะมันงานไม่ชอบ มันเลียงชีพไม่ชอบ งานไม่ชอบ สติไม่ชอบ ความรู้สึกนึกคิดไม่ชอบ ไม่ชอบเพราะอะไร เพราะมันมีสมุทัยเข้ามาเจือปน ไม่ชอบเพราะมีความเห็นของเราเข้ามาเจือปน ไม่ชอบเพราะเรามีความรู้ความเห็นเรอบวกเข้ามา มันไม่ถูกต้องไง

แต่ถ้ามันชอบธรรม จิตสงบเข้ามามันก็สงบ เพราะจิตมันจริง จิตมันจริง มันเป็นเอกัคคตารมณฺ์ มันก็ตั้งมั่นของมัน มันเป็นความจริงของมัน เวลามันเห็นกาย เห็นเวทนา งานมันชอบธรรม ชอบธรรมเพราะอะไร เพราะจิตมันจริง จิตมันจริง มันเห็นตามความเป็นจริงมันก็เป็นจริงของมันขึ้นมา วิปัสสนาไป มันหมุนของมันไป

เวลาจักรมันหมุนนะ เวลาธรรมมันหมุน ที่ว่าหลวงตาท่านบอก เวลาปัญญา มันหมุน ธรรมจักรมันหมุน โอ้โฮ! มันหมุนรุนแรง รุนแรง ดุสิ โสดาปัตติมรรค สกิทาคามีมรรคมันก็เป็นสติเป็นปัญญา มันก็หมุนของมันด้วยความรุนแรง รุนแรงของมัน แต่ขึ้นเป็นมหาสติ มหาปัญญา ท่านบอก ไม่ได้เลย มันเป็นน้ำป่า น้ำป่าที่มันรุนแรง

เพราะมันจะทำลายกามราคะ มันจะทำลายภพ ทำลายชาติ มันจะทำลายกามราคะ  
ทำลายกามภพ มันทำลาย โอ๊ย! มันไปอีกไกลเลย เลยไม่ใช่รู้สึกแต่ว่ารู้เลย

คือว่ารู้ในขั้นของสมาธิมันก็ต้องชัดเจนในขั้นของสมาธิ พอเวลายกขึ้นวิปัสสนา  
มันเห็นความแตกต่างว่าความรู้ระดับสมาธิ สมถะกับวิปัสสนามันแตกต่างกันอย่างใด  
แต่ถ้าภาวนาไปแล้วมันส่งเสริมกัน แต่มันต้องเห็นชัดเจนอย่างนี้สิ เช่น เราขับรถกัน  
รถเราเติมน้ำมันโซลากับรถที่เติมน้ำมันเบนซิน เอ็งเติมน้ำมันผิคนะ รถเอ็งพังเลยละ

นี่ก็เหมือนกัน โซลากับเบนซิน มันก็เหมือนกับโลกีย์ปัญญากับโลกุตตร  
ปัญญา เหมือนสมาธิกับวิปัสสนา อันหนึ่งมันเป็นโซลา โซลาเขาใช้เครื่องยนต์โซลา  
ถ้ามันเป็นเบนซินเขาใช้เครื่องยนต์เบนซิน เครื่องยนต์เบนซินจะมาเติมน้ำมันโซลา  
ไม่ได้ ถ้าเติมน้ำมันโซลา เอ็งต้องไปถายน้ำมัน ต้องไปล้างเครื่อง ไม่อย่างนั้นเครื่องเอ็ง  
พัง นี่ไง แต่ถ้าเวลาเขาตัดแปลงแล้ว เขาบอกว่าเขาจะใช้แก๊ส เออ! เขาจะใช้แก๊สแล้ว  
ไม่ใช่เบนซิน แล้วถ้าโซลาล่ะ โซลาเขาก็ต้องแก้ไขของเขา เขาใช้ไบโอดีเซล เขาเปลี่ยน  
ของเขาไป นี่มันเป็นทางวิทยาศาสตร์ แต่จิตของคนมันพัฒนาของมันได้ มันจะเข้าใจ  
มันจะเห็นใจ ฉะนั้น มันจะเห็นความสำคัญ

ถ้าใครนะ อย่างเช่นใครมีอาชีพเป็นอยู่ซ่อมรถ เขาจะรู้เลยว่าเครื่องยนต์ดีเซล  
เขาจะบำรุงรักษาอย่างไร เขามีความชำนาญของเขา เครื่องยนต์เบนซินเขามีความ  
ชำนาญอย่างไร เขาจะซ่อมรักษาบำรุงของเขา นี่ก็เหมือนกัน ถ้าสักแต่ว่ารู้ สักแต่ว่ารู้  
ภาวนาไปมันจะรู้ มันจะชัดมันจะเจน มันจะชัดมาก แล้วมันจะภาวนาของมันมาก

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า เวลามันลืมตาหลับตา ยกไว้ ลืมตานะ เพราะเราลืมตาหลับตา  
เขาบอกว่าอย่างนี้ “เห็นสักแต่ว่าเห็น คือลืมตาแล้วมีตัวรู้กับตัวคิด” เขาไปแยกตัวรู้กับ  
ตัวคิดไป “แต่ดับไปเร็วเพราะไม่มีอุปาทาน เวลาหลับตามีตัวรู้ แต่ไม่มีตัวคิด”

มีตัวรู้ แต่ไม่มีตัวคิด คือว่าสติมันทัน จะว่ามันตลกๆ เวลามันหลับตามีตัวรู้  
เพราะหลับตามีสติ มันไม่มีอารมณ์กระทบ มันก็มีแต่ตัวรู้ มันไม่ได้คิดใจ มันไม่ส่งออก  
มันไม่คิด มันก็มีแต่ตัวรู้ ถ้าตัวรู้จะ กำหนดอะไรชัดๆ ก็ชัดๆ เข้าไป เต็มมันละเอียด  
เข้าไป

ทีนี้ถ้าลืมหืมตาละ ลืมตาเขาบอกว่ามันมีตัวรู้และตัวคิด มันมีตัวรู้ด้วย แล้วมันกระทบ มันก็มีตัวคิดด้วย นี่เราจะบอกว่ากำปั้นทุบดิน ความคิดดิบๆ คือจิตเรายังไม่เป็นสมาธิ อย่างนี้เป็นกรณีของโลก เป็นกรณีของนักวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์เขาก็วิเคราะห์วิจัยตามความรู้ความเห็นของเขา ทีนี้ตามความรู้ความเห็นของเขา เพราะจิตของเขายังไม่สงบเข้ามา

ถ้าจิตเขาสงบแล้ว เวลาเขาเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ตามศัพท์ของพระป่าเขาเรียกว่าภาวนาเป็น คนภาวนาเป็นเขามีสมาธิ พอมีสมาธินะ เขายกขึ้นวิปัสสนาได้ มีสมาธิ เขายกขึ้นสู่กาย ยกขึ้นสู่เวทนา ยกขึ้นสู่จิต ยกขึ้นสู่ธรรม ถ้ายกขึ้น ยกจิตให้เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง นั่นละ เขาจะเริ่มฝึกหัดใช้ปัญญา เขาเรียกว่าภาวนาเป็น ถ้าคนภาวนาเป็นนะ เขาจะเริ่มต้นจากจุดสตาร์ทตรงนี้ ตรงที่ทำความสงบของใจของตัวถูกต้อง แล้วยกใจของตัวขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต ตามความเป็นจริง แล้ววิปัสสนาก้าวเดินของเขาไป นี่เขาเรียกว่าคนภาวนาเป็น

ภาวนาเป็นนะ คือคนคนนี่ฝึกหัดขับรถจนจะไต่ใบขับขี่แล้ว จะขับรถออกรถได้แล้ว ขับเข้าสู่ถนนหนทางได้ เขาจะสู่เป้าหมายของเขาได้ นี่คนภาวนาเป็น คนภาวนาเป็นเขาจะมีพื้นฐานของเขา แต่พวกเรานี่นะ เรายังไม่เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิตตามความเป็นจริง เราเป็นคนอาศัยนั่งรถ ไปไหนก็นั่งรถเมล์ ตอนนี้จะนั่งรถไฟความเร็วสูงไปไหนก็มีคนขับให้เพราะเราขับรถไม่เป็น นี่เขาเรียกภาวนาไม่เป็น อาศัยครูบา อาจารย์ อาศัยหมู่คณะ อาศัยกันไป แล้วฝึกหัดให้ตัวเองเป็น ถ้าเป็นก็คือเป็น นี่พูดถึงว่า รู้สักแต่ว่ารู้

เพราะกรณีอย่างนี้ วันนี้พูดพยายามให้เห็นชัดเจนว่า รู้สักแต่ว่ารู้ในความหมายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านหมายความว่าอะไร รู้สักแต่ว่ารู้ของพวกเรา

นักวิทยาศาสตร์โลกๆ รู้สักแต่ว่ารู้ก็กำปั้นทุบดินในความรู้ความเห็นของตัวว่ารู้ เหมือนเช่นลมพัดมากระทบผิวหนึ่งเรารู้ว่าเย็น รู้ว่าเย็น เราบอกเย็นก็เป็นแบบนี้ ก็สักแต่ว่ารู้ๆ แต่นักวิทยาศาสตร์เขาจะรู้ว่าลมมันพัดมาเพราะเหตุใด อากาศอุณหภูมิขนาดใด มันถึงมีลมขึ้นมาได้อย่างไร เขารู้ของเขาไปอีกเรื่องหนึ่ง นี่พูดถึงการภาวนานะ

ถ้ารู้เท่า รู้เท่าต่างๆ มันก็ไม่มีปัญหา ใ้หน้พยายามรู้สักแต่ว่ารู้ แต่ต้องจำไว้ให้ดีเลย เตี๋ยวจะเขียนไปถามหลวงพ่อไม่ถูก เตี๋ยวเขียนไปหลวงพ่อจะพลิกแพลงอีก ต้องเอาให้ทันเลย

นี่พูดถึงว่า เราไม่เคยคิดอย่างนั้นหรือก เวลาเราตอบปัญหาหรือ เราแสดงธรรม เราแสดงธรรม เรายืนยันสัจจะในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มรรคผลมันมีจริง เรายืนยันสัจจะ แล้วเวลาใครได้ยินได้ฟังแล้ว เขาได้ยินสัจจะอันนี้ ถ้าเขามีปัญญา เขามีโอกาสของเขา เขาได้เอาเหตุเอาผล อันนี้ไปวิเคราะห์วิจัยเพื่อประโยชน์ของเขา มันจะเป็นประโยชน์ของเขา ถ้าใครได้ยินได้ฟังสิ่งที่เราพูดแล้วบอกว่า “สิ่งนี้เป็นคนบ้องตื้น แล้วอวดรู้มาพูด” อันนั้นมันก็กรรมของสัตว์ มันก็เรื่องของเขา

รู้สักแต่ว่ารู้เป็นแบบนี้ รู้สักแต่ว่ารู้ ใครจะติก็ได้ ใครจะชมก็ได้ ใครจะจุดระเบิดใส่ก็ได้ รู้สักแต่ว่ารู้ ถ้ามันไม่สักแต่ว่ารู้ มันจะต้องโลกธรรม ๘ มันต้องมีการกระทบแน่นอน อันนี้รู้สักแต่ว่ารู้ จบ

**ถาม :** เรื่อง “กราบขอพระคุณที่เมตตาตอบ”

กราบนมัสการหลวงพ่อ ผมไม่มีคำถามครับ เพราะรบกวมาหลายครั้งแล้ว เพียงแต่ต้องการกราบขอพระคุณหลวงพ่อย่างสูงที่เมตตาช่วยชี้แนะครับ ตอนนี ผมเข้าใจแล้วครับว่าผมต้องทำเหตุให้ถึงพร้อมก่อนจึงจะเป็นปัจจัยจัดตั้งได้ และหากผมมีเหตุติดขัดในการภาวนาก็ขอให้หลวงพ่เมตตาช่วยชี้แนะด้วยครับ ขอพระคุณอย่างสูง

**ตอบ :** นี่คือคำถามที่ว่าเหมือนกับว่าประดาบกันมาเต็มที่แล้วไง ประดาบกันมาถึงดาบสุดท้ายแล้ว วางดาบแล้ว ถ้าประดาบกันยังไม่ถึงที่สุดนะ ยังจะต้องประดาบกันต่อไป เขาถามมาเยอะมาก ก็ตอบมาเรื่อย ฉะนั้น ถึงว่า “ตอนนี้ผมเข้าใจแล้วครับ ผมต้องทำเหตุให้ถึงพร้อมก่อนจึงจะเป็นปัจจัยตั้ง”

เห็นไหม ปริยัติ ปฏิบัติ เรามีการศึกษา ปัญญาชน เราว่าปัญญาชน เรามองไปสิ สังเกตได้ เรามองไปที่ชนบท บอกคนพวกนี้ไม่มีปัญญา คนพวกนี้ไม่พัฒนา พวกเรานี่พวกพัฒนา

ไอ้พวกพัฒนามันหลุดไปแล้ว พวกพัฒนาเขาเรียกว่าพุทธในทุนนิยมไง ถ้าพุทธในทุนนิยมเอาแต่วัตถุเป็นตัวตั้ง เอาแต่วัฒนธรรมประเพณีเป็นตัวตั้ง แต่บ้านนอกคอกนา บ้านนอกคอกนาเขาเอาหัวใจเป็นตัวตั้ง เขามีน้ำใจของเขา วัฒนธรรมของเขา คุณค่า เวลาวินสำคัญทางศาสนาเขากลับบ้านกลับช่องของเขาไป ถ้าบ้านนอกคอกนาเขาจะกลับไปหาพ่อหาแม่ เขาจะพาพ่อพาแม่เขาไปทำบุญกุศลกัน อันนั้นเรามองว่าเป็นการด้อยพัฒนาใช่ไหม

ไอ้อย่างของเราเนี่ยะ ตอนนี้มันจะมีพร้อมหมดเลย ต่อไปมันจะมีบริษัทรับจ้างทำบุญ จะทำบุญ ส่งเงินมาได้ รับจ้างทำให้หมดเลย จะมีบริษัทรับจ้างทำบุญ เตียวเรา จะเปิดบริษัทรับจ้างภาวณา ใครอยากเป็นพระอรหันต์มาได้เลย ภาวณาให้ แล้วส่งเงินมา เตียวจะส่งอาหารตามไปรษณีย์ไปให้ ส่งไปถึงหัวใจเลย...ทุนนิยม ปฏิบัติแบบทุนนิยมไง ปฏิบัติแบบทุนนิยมก็เหมือนพวกเรานี้ไง

ถ้าพวกเรา เราศึกษาธรรมๆ เราว่าเรามีปัญญา เราศึกษาแล้วเราเข้าใจของเราได้ ถ้าเราเข้าใจของเราได้ ธรรมะก็เหมือนกันไง ก็นี้ปัญญาไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดอย่างนี้เราก็คงเข้าใจได้ไง พอเข้าใจได้ นั่นเป็นปริยัติ

การศึกษาธรรมะประเสริฐมาก แต่การศึกษามาแล้ว กรณีเช่นนี้เป็นกรณีของที่หลงตา หลงตาท่านปฏิบัติญาณในใจของท่านว่าท่านต้องมีทางวิชาการก่อน ท่านจะเรียนให้จบมหา ถ้าจบมหาแล้วจะไม่เรียนต่อ จะออกปฏิบัติทันที แล้วเวลาถึงมหาแล้ว ถ้าคนที่มันมีอำนาจวาสนาบารมี ผู้ใหญ่เขาก็อยากส่งเสริมทุกคน ทีนี้พอไปเรียนเข้า

ท่านเรียน ปัญญาของท่านดีใจ เพราะว่าขณะเรียนไปด้วยท่านก็จะสอนผู้เรียนใหม่ไปด้วย แล้วสมเด็จพระสังฆราชท่านบอกมาให้หลวงตาเป็นอาจารย์สอน คืออาจารย์สอนบาลีต่อไป เพราะว่าท่านเรียนมาแล้ว

ที่นี้คนที่มันตั้งปฏิญาณไว้ในใจว่าถ้าได้ ๓ ประโยคแล้วจะออกปฏิบัติทันที ที่นี้ไปอยู่ในสำนักเรียนใช้ใหม่ สำนักเรียนเขาอยากได้บุคคลากร เขาก็อยากจะได้ไว้ เขาก็อยากจะได้บุคคลอย่างนี้เอาไว้ศึกษาในทางวิชาการ แล้วจะให้มันเป็นอาจารย์สอนต่อเนืองไป ให้ทางวิชาการมันแตกแขนงไป ให้ทางวิชาการมันคง ต่างคนต่างปรารถนาดีทั้งนั้นนะ แต่ในเมื่อหลวงตาท่านคิดของท่านแล้วว่าถ้าท่านเรียนทางวิชาการมาพอเป็นแนวทางแล้ว ท่านจะออกปฏิบัติอย่างเดียว แล้วท่านก็พยายามจะออกทางปฏิบัติให้ได้ เวลาท่านไปแล้ว เวลาจะออกไปนะ สมเด็จพระสังฆราชท่านก็รังไว้ เอรารถไฟตามไปตั้งกลับ นี่คนที่มันอำนาจวาสนา

เวลาจะออกปฏิบัติก็ไปหาหลวงปู่มัน เวลาออกจากปริยัติมา ปริยัติไม่ให้ไปนะ ปริยัติจะได้ไว้ให้ได้ โอโฮ! พวกที่มีปัญญาจะต้องส่งเสริมให้ ๙ ประโยค แล้วจะส่งเสริมไปเรียนจนเป็นอาจารย์ใหญ่ จนเป็นอาจารย์ เป็นนักปราชญ์ที่มีปัญญา แต่ตัวหลวงตาท่านอยากปฏิบัติ เวลาออกไปหาหลวงปู่มันนี่ภาคปฏิบัติ นี่ปริยัติเป็นอย่างนี้

พอไปปฏิบัติ ไปหาหลวงปู่มัน “มหา มหามาหาอะไร มาหามรรคผลนิพพานใช้ใหม่ มรรคผลนิพพานมันไม่อยู่ในวัตถุทั้งหมดเลย มหา มหาเรียนมาถึงเป็นมหานะธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดใส่ศีระไว้ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เกิดใส่ศีระไว้ แต่มหาฟังไว้ให้ดีนะ ความรู้ที่เรียนมาเก็บใส่ลิ้นชักไว้ นะ แล้วลั่นกุญแจมันไว้ ลั่นกุญแจมันไว้ นะ อย่าให้มันออกมา

ถ้ามันออกมาจะ เวลาปฏิบัติมันจะขัดแย้งกัน มันจะสร้างภาพ มันจะสร้างภาพ มันจะทำให้การปฏิบัติล้มลุกคลุกคลาน มันจะทำให้การปฏิบัตินี้ยากมาก ยาก เพราะอะไร ยากเพราะมันรู้ก่อนใจ เห็นใหม่ เวลาไปเรียนหนังสือ รู้ใจก่อน เวลาสอบนะ เขาออกข้อสอบใหม่ก็ไม่ถูก ตอบข้อสอบผิดทุกที แต่รู้นะ รู้ข้อสอบ แต่พอรู้ข้อสอบ อาจารย์ออกข้อสอบเขาก็ออกใหม่ ออกใหม่มันก็ผิด มันไม่ได้หรอก

นี่ก็เหมือนกัน เรารู้หมดแล้ว หลวงปู่มั่นท่านบอกว่า “มันจะเตะ มันจะถีบกัน” คือมันจะขัดมันจะแย้งกัน มันจะทำให้เราละล้าละลัง มันปฏิบัติยาก แล้วมันทำให้เราประสบความสำเร็จยาก ฉะนั้น เอาทางวิชาการใส่ลิ้นชักไว้ แล้วลั่นกุญแจมันไว้ก่อนนะ แล้วมาปฏิบัติไป พอปฏิบัติไป ถ้าถึงที่สุดนะ ทางวิชาการกับภาคปฏิบัติมันเป็นอันเดียวกัน

ความจริงธรรมวินัยมันเหมือนกัน อันเดียวกันเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถูกหมดเลย แต่เพราะทางการศึกษาของเรา เรามีกิเลสมีทัศนหาความทะยานอยาก เราจะบอกเลยนะ ทุกคนจะบอกว่า พวกที่ออกข้อสอบมานี้ออกข้อสอบผิด ใ้อพวกเขียนตำรามามันหมดยุคหมดสมัยแล้ว ตำรานี้ต้องให้เราเขียน

มันยังเรียนหนังสืออยู่เลยนะ มันบอกว่าตำรานี้ต้องให้เราเขียน เราารู้ดีกว่าอาจารย์อีก นี่คืออะไร นี่คือการหาความทะยานอยากไง นี่คือการกิเลสไง นี่คือการวิชาที่มันไม่รู้ไง สิ่งของมันไม่รู้มันถือตัวถือตนว่ามันรู้ มันไม่รู้ แต่มันอวดว่ารู้ แล้วศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้วมันก็มาจินตนาการ มาสร้างภาพ มันทำไมจะไม่รู้

ฉะนั้น เรียนมา เรียนมาปากกัดตีนถีบเกือบเป็นเกือบตาย เรียนมา เรียนมา เอาตัวรอดใหม่ ไม่รอด เวลาปฏิบัติขึ้นมาต้องเอาใส่ลิ้นชักไว้ก่อน แล้วปฏิบัติให้มันจริงขึ้นมา ถ้ามันจริงขึ้นมามันก็เข้าสู่คำถามนี้ไง ถ้าเข้าสู่คำถาม

เรียนมานี้เสียหายไหม ไม่ หลวงตาท่านพูดบ่อย ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ เพราะทางวงการวิชาการเขาบอกว่า ศาสนาต่อไปนี้จะเจริญมาก เจริญที่ไหน เจริญที่ใหวงการวิชาการเข้มแข็ง ฝ่ายการศึกษาเขาบอกว่าต่อไปศาสนาพุทธจะเจริญมากเลย เจริญที่ไหน เจริญเพราะว่าทางนี้ทางวิชาการเข้มแข็ง ถ้าทางวิชาการเข้มแข็งแล้ว เดี่ยวภาคปฏิบัติก็จะเข้มแข็ง เพราะภาคปฏิบัติก็ต้องไปจากภาควิชาการ ถ้าภาควิชาการเข้มแข็ง เดี่ยวภาคปฏิบัติจะเข้มแข็ง เขาก็ดีใจของเขา

เรานะ เราย้อนกลับไปดูหลวงปู่มั่น เรา เวลาเราศึกษา เราชอบศึกษา เราชอบประวัติศาสตร์มาก เราชอบศึกษาว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเริ่มต้นอย่างไร

ไปอ่านประวัติตั้งแต่เริ่มเด็ก ๆ นะ หลวงปู่เสาร์ท่านบวชมาแล้วท่านเป็นมหานิกายมา ๑๐ ปี แล้วท่านมีเรื่องอยู่ลำหนึ่งที่ผูกอยู่ที่แม่น้ำมูล ท่านมองเรือตลอดว่าถ้าท่านสึกไป ท่านจะเอาเรื่องนี้ไปทำการค้าอย่างไร มันยังสองจิตสองใจอยู่ไง แต่ถึงที่สุดแล้วท่าน ตัดสินใจได้ ท่านปล่อยเรือนั้นไป ตัดเชือกเรือนั้นให้ไปตามน้ำ แล้วท่านก็มาญาติเป็น ธรรมยุต

ท่านเป็นพระผู้ใหญ่แล้วนะ ท่านมาญาติเป็นธรรมยุตเพื่อจะเอาจริงเอาจัง แล้วพอท่านมีหลักมีเกณฑ์แล้วท่านก็ไปเอาหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นมาบวชเป็นสามเณร แล้วสึกไป หลวงปู่เสาร์ท่านก็ไปเสียบไปเคียงมาจนหลวงปู่มั่นมาบวชอีก บวชเสร็จแล้ว หลวงปู่มั่นกับหลวงปู่เสาร์ออกชุดงค์กัน

อ่านหนังสือประวัติว่า เวลาหลวงปู่มั่นพรรษาแรกออกไปชุดงค์แล้วกลับมา เยี่ยมบ้านเยี่ยมเรือน เพื่อนฝูงของหลวงปู่มั่นท่านมาคุยมาเยี่ยมเยียนหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ท่านเห็นว่ามันชักไม่ปกติแล้ว มันชักผิดปกติแล้ว ท่านออกอุบายพาหลวง ปู่มั่นเข้าป่าเข้าเขาไป ท่านออกอุบายพาหลวงปู่มั่นไปชุดงค์ ไปค้นหาตัวตนของท่าน ทุกข์ยากมาก

หลวงตาท่านฟังเรื่องหลวงปู่มั่นนะ บอกว่าหลวงปู่มั่นเวลาอะไรไปสัมผัสใจ ของท่าน ท่านจะเล่าว่าท่านเคยทุกข์เคยยาก เคยเป็นอะไรมา หลวงปู่มั่นท่านเล่า ประสบการณ์ของท่าน แต่หลวงตาบอกว่าท่านหันหน้าเข้าข้างฝาแล้วร้องไห้ สงสาร หลวงปู่มั่นไฉน

หลวงปู่มั่นท่านเล่าของท่านไป เวลาท่านเล่าถึงความลำบากของท่าน คน เล่าก็เล่าเรื่องปกติเพราะท่านประสบมาใช่ไหม ท่านเล่าเรื่องประสบการณ์ของท่าน แต่ หลวงตาท่านบอกว่าท่านหันหน้าเข้าข้างฝา หันหน้าเข้าข้างกุฏิแล้วน้ำตาไหล คือ สงสารแทนคนเล่า คนเล่าท่านเล่าปกติ แต่คนฟังมันสะเทือนใจ นี่ภาคปฏิบัติ กว่าจะได้ มา นะ กว่าจะได้มา ถ้าเราเห็นว่าครูบาอาจารย์ถ้าเป็นความจริงนะ

แต่ถ้ามันไม่จริงมันก็สามะเลเทเมากันไป เตี้ยนี่เข้าป่าไป ออกจากป่ามา “นี่ พระป่า ออกจากป่าแล้วจะสร้างวัด” มันเดินเข้าป่าแล้วออกมามันบอกมันจะสร้างวัด



แล้วดูนายพรานสิ เขาเข้าป่าออกป่าทุกวัน ทำไมเขาไม่เห็นสร้างวัด ถ้าภาวนาไม่จริง มันอีกเรื่องหนึ่งเลยนะ

แต่ถ้าภาวนาจริง นี่พูดถึงปริยัติ ปฏิบัติใด ถ้าปฏิบัตินะ เอาจริงเอาจังนะ เราต้องเอาตัวของเราไว้ในอำนาจของเรา เอาให้อยู่ให้ได้ ถ้าเอาอยู่ให้ได้นะ สิ่งที่เราเรียนมา ปริยัติ ทางวิชาการจะเข้มแข็งจริงไหม จริง แล้วดีไหม ดี แต่เวลาปฏิบัติแล้วอันนั้นมันจะหลอกมันจะหลอน มันจะหลอกมันจะหลอน มันจะเต็มที ต้องวางให้ได้

แต่นี้เขาบอกว่าไม่ได้ ยิ่งอภิธรรมนะ ยิ่งจำแม่นๆ เลย พอจำแม่นๆ นะ ทุกกิจกรรมเคลื่อนไหวรู้เท่าหมดเลย มันก็สตัพพีจิตไว้หมดเลย สตัพพีไว้เลย แล้วมันจะรู้อะไร

พอมันสตัพพีไว้เลยนะ มันก็ลงสมาธิไม่ได้ แล้วบอกว่า “ถ้าสมาธินะ มันเป็นสมณะ ถ้าลงสมณะมันจะเกิดนิमित สมณะไม่ใช่วิปัสสนา”

แล้วถ้ามันไม่มีสมณะ จิตมันเจือไปด้วยสมุทัย เจือด้วยอวิชชา มันเจือ “ถ้าเจือที่ไหนก็รู้เท่าหมด มันปล่อยหมดเลย มันว่างหมดเลย”...นั่นมันสตัพพีไว้ มันสตัพพีไว้ แล้วมันจะไปไหนต่อ นี่ความไม่รู้ ความไม่รู้ของมัน เห็นไหม

แต่ถ้าเรามีครูบาอาจารย์นะ พุทโธฯ กว่าจะลงสมณะเกือบเป็นเกือบตาย เกือบเป็นเกือบตายเพราะอะไร เพราะมันเป็น จิตมันปรากฏการณ์ของมัน ปรากฏการณ์ของจิต จิตถ้ามันมีปรากฏการณ์ของมัน อยู่ที่จิตนิสัยของมัน

จิตที่มีปรากฏการณ์ที่มหัศจรรย์ เวลาจิตสงบลงแล้วมันจะเห็นตัวเองลอยขึ้นบนอากาศ ไปนั่งบนก้อนเมฆ ไปเดินจงกรมบนอากาศ จิตอย่างนี้ก็มี จิตที่มันสงบ มันลงไปสู่บาดาลก็มี ใสนี้มันส่วนน้อยใจ แต่จิตมันสงบโดยปกติของมันละ เพราะจิตมันสงบ มันปรากฏการณ์ของจิต แล้วจิตมันเป็นตามความจริงของมัน มันไม่มีอะไรไปเกี่ยวเนื่องกับมัน มันผุดออกมาจากอำนาจวาสนาบารมีของใครของมันไง อย่างที่ว่า พายัพะที่เดียวก็เป็นพระอรหันต์

ไอ้เราพระไตรปิฎกอ่านจนทะลุ อ่านจนทะลุมันไม่เห็นเป็นอะไรเลย พาหิยะพัง พระพุทธเจ้าหนเดียว ไอ้เราก้เอาที่สอนพาหิยะมานั่งอ่าน วิเคราะห์ทั้งปีเลย ไม่เห็นได้อะไร

จิตคนไม่เหมือนกัน ปรากฏการณ์ของจิตไม่เหมือนกัน

นี่พูดถึงว่า ผู้ที่บอกว่า “ตอนนี้ผมเข้าใจแล้วครับ ผมต้องทำเหตุให้ถึงพร้อม ก่อนถึงจะเป็นปัจจุัตตังได้”

ภาคปฏิบัติมันเป็นแบบนี้ แล้วถ้าภาคปฏิบัติเป็นแบบนี้แล้ว ภาคปฏิบัติเขาจะรู้กัน ครูบาอาจารย์เราถึงสำคัญมากนะ ครูบาอาจารย์ฟังที่เดียวก็รู้ใครพูดจริงพูดเท็จ คำพูดมันฟ้องเอง อย่างเช่นเราไม่เคยไปกรุงเทพฯ เลย แต่อยากจะวิเคราะห์สนามหลวงให้โยมฟัง จะบอกว่าสนามหลวงมันเป็นอย่างนั้น สนามหลวงเป็นอย่างนี้ ตอนนี้ถ้าเราวิเคราะห์สนามหลวงก็ผิดแล้วละ เพราะสมัยเรามันมีต้นมะขาม สมัยเรามันยังไม่ได้ล้อมรั้ว เดี่ยวนี้เขาล้อมรั้ว เขาปุ่ตัวหนอนอะไรกันหมด เดี่ยวนี้ให้เราพูดถึงสนามหลวง พูดผิดหมดนะ เพราะมันเปลี่ยนแปลงไปหมดแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าคนไม่เคยเห็นสนามหลวง พูดอย่างไรก็ผิด คนไม่เคยปฏิบัติ เทศน์ขนาดไหนก็ผิด คนปฏิบัติไม่เป็นพูดออกมามันก็เปิดไส้เปิดพุงของมันออกมา

แต่ถ้าคนเป็นความจริงนะ แกล้งให้ผิดมันก็ถูก หลวงตาท่านบอกว่าคนที่มีความคุณธรรมนะ พูดให้ผิดมันก็ถูก เพราะมันพูดอย่างอื่นไปไม่ได้หรอก มันพยายามจะพูดให้ผิดไง พูดให้คนไม่รู้เท่าทันเรา แต่ธรรมอันนั้นมันจะออกมา อันนี้เขาจะรู้จริงได้ ฉะนั้น สิ่งที่ว่าปฏิบัติต้องเป็นแบบนี้

ฉะนั้น สิ่งที่ถามมานะ ประดาบกันมาจนเต็มที่แล้ว นี่ดีนะ ดีที่ว่าประดาบกับคนที่มีความวิทย์ายูทธ ถ้าไปประดาบกับพวกลิเกนะ เสรีจ ถ้าไปประดาบกับพวกลิเก ลิเกมันจะฟันกัน มันก็เอาดาบวิ่งสวนกันไปสวนกันมา ไม่ได้รบกันสักที เอาดาบมาแล้วก็วิ่งสวนกันไปสวนกันมา

ถ้าไปประดาบกับพวกอย่างนั้นมันทำให้เราสงสัยในธรรม สงสัยว่ามรรคผลจะมีจริงหรือเปล่า ในวงการปฏิบัติมันจะมีพระรู้จริงหรือเปล่า นี่ดี มันประดาบกับผู้ที่มิวิทยายุทธ์ ถ้าไปประดาบกับพวกลิเกนะ จะสงสัยในธรรมเลย สงสัยว่ามันจะเป็นจริงหรือ มันจะมีอยู่จริงหรือ

ถ้ามันมีอยู่จริง ถ้ามันมีอยู่จริง เข้าใจได้จริง ปฏิบัติขึ้นมา เวลาพูดถึงสมาธิตัวเดียว คนปฏิบัติเป็นปีเป็นหลายปียังทำสมาธิไม่ได้ คนที่ทำสมาธิได้แล้วถ้ามันไม่ยกขึ้นวิปัสสนา ไม่เห็นกายตามความเป็นจริง ไม่มีสติปัฏฐาน ๔ มันยังก้าวเดิน จิตมันไม่ก้าวเดินไปในสติปัฏฐาน ๔ แล้วจะอย่างไร

นี่คืออำนาจวาสนา นี่คือการที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้ให้พวกเราได้สร้างบุญสร้างกุศล สร้างอำนาจวาสนา สร้างบารมีเพื่อให้จิตใจของเรา ถ้าจิตของเรามีอำนาจวาสนา มีบารมี พังธรรมมันก็เข้าใจธรรม

คนดีทำได้ง่าย ทำชั่วยาก คนชั่วทำความชั่วง่าย ทำความดียาก เราสร้างจิตสร้างใจของเราให้มันดิบให้มันดีขึ้นมา มันพังธรรมมันรู้ว่าเป็นพังธรรม ถ้าพังธรรมรู้ว่ามันเป็นธรรม เราก็อย่าไปยุ่งกับเขา เราไม่สร้างบาปสร้างเวรสร้างกรรม เราจะสร้างคุณงามความดีของเรา สร้างประโยชน์กับเรา ทำเพื่อหัวใจของเรา เอวัง